

પંદરમી ગુજરાત વિધાનસભા

દિવસના કામકાજની યાદી

બીજું સત્ર

ગુરુવાર, તા. ૨૩મી માર્ચ, ૨૦૨૩

બપોરના ૧૨-૦૦ વાગ્યે

૧. પ્રશ્નોત્તરી

તારાંકિત પ્રશ્નોત્તરી

(૧) માનનીય ઉદ્યોગ, લઘુ, સૂક્ષ્મ અને મધ્યમ ઉદ્યોગ, કુટિર, ખાદી અને ગ્રામોદ્યોગ, નાગરિક ઉદ્ધયન, શ્રમ, કૌશલ્ય વિકાસ અને રોજગાર મંત્રીશ્રી

(૨) માનનીય સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા, મહિલા અને બાળ કલ્યાણ મંત્રીશ્રી

૨. માગણીઓ પર ચર્ચા અને મતદાન (દસમો દિવસ)

પ્રભારી મંત્રીશ્રી	માગણી નંબર	માગણીનો જેની સાથે સંબંધ હોય તે સેવા	માગણીની રકમ રૂ.	અંદાજપત્ર પ્રકાશન નંબર અને પાનાનંબર	
૧	૨	૩	૪	૫	
કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને સહકાર વિભાગ				અં.પ્ર.નં.-૩	
સહકાર મંત્રીશ્રી (સા.ક.)	૫	સહકાર	મહેસૂલ	૧૬,૧૨,૩૪,૫૩,૦૦૦	૧૫૪ થી ૧૭૮,
			મૂડી	૧,૦૬,૭૦,૦૧,૦૦૦	૧૮૮ થી ૧૯૦, ૧૯૮ થી ૨૦૫
માર્ગ અને મકાન વિભાગ				અં.પ્ર.નં.-૨૨ (ભાગ-૧ અને ૨)	
મુખ્યમંત્રીશ્રી	૮૫	રહેણાંકના મકાનો	મહેસૂલ	૨,૪૨,૨૦,૧૦,૦૦૦	૩૨ થી ૩૯,
			મૂડી	૨,૮૩,૩૨,૮૦,૦૦૦	૧૫૯ થી ૧૮૩ (ભાગ-૧)
મુખ્યમંત્રીશ્રી	૮૬	માર્ગ અને પુલ	મહેસૂલ	૪૧,૮૭,૨૧,૨૦,૦૦૦	૪૯ થી ૬૮,
			મૂડી	૧,૦૯,૩૫,૩૬,૧૫,૦૦૦	૨૨૮ થી ૨૫૫ (ભાગ-૧)
મુખ્યમંત્રીશ્રી	૮૭	ગુજરાતના પાટનગર બાંધકામની યોજના	મહેસૂલ	૨૦,૧૯,૨૧,૦૦૦	૪૦ થી ૪૩,
			મૂડી	૩,૬૦,૩૪,૬૫,૦૦૦	૧૮૪ થી ૧૯૨ (ભાગ-૧)

૩. બિન-સરકારી કામકાજ

બિન-સરકારી સંકલ્પો

(૧) માનનીય સભ્યશ્રી જયસુખભાઈ કાકડીયાનો સંકલ્પ

૬૦
મિનિટ

ભારતે સૌ પ્રથમવાર ૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૨ થી ૩૦ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધી **G-20** સંગઠનનું પ્રમુખપદ સંભાળેલ છે. જે નવેમ્બર-૨૦૨૩માં ભારતમાં **G-20**ના નેતાઓની સમિટ સાથે સમાપ્ત થશે. **G-20**નું પ્રમુખપદ મેળવવું તે આપણા દેશ માટે એક ગૌરવની

...૨...

વાત છે અને તેનો સમગ્ર યશ વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના ફાળે જાય છે. G-20ના પ્રમુખ તરીકે ભારત તેના સભ્ય રાષ્ટ્રોની જ નહીં પરંતુ સમગ્ર વિશ્વની આકાંક્ષાઓને પરિપૂર્ણ કરવાની નેમ ધરાવે છે. G-20 સમિટ એ એક મહત્વનો મંચ છે, જે આંતરરાષ્ટ્રીય આર્થિક સહયોગ માટે વિશ્વની ૧૯ મોટી અર્થવ્યવસ્થાઓ અને યુરોપિયન યુનિયનને એક મંચ પર લાવે છે, અને વૈશ્વિક કક્ષાએ આર્થિક વ્યવસ્થામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. G-20માં વિશ્વના ૧૯ દેશોનો સમાવેશ થાય છે. G-20 સંગઠન વિશ્વની ૬૦% વસ્તી, ૭૫% વેપાર અને ૮૫% જી.ડી.પી.નું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ભારતને મળેલ G-20ના પ્રમુખપદના અનુસંધાને તાજેતરમાં આપણું ગુજરાત રાજ્ય વિવિધ સ્તરો અને સ્થળોએ કુલ-૧૬ બેઠકોની યજમાની કરી રહ્યું છે. વિવિધ સ્તરોએ જેવા કે મંત્રી સ્તરીય ચાર બેઠકો, એન્ગેજમેન્ટ ગ્રુપની ત્રણ, વર્કિંગગ્રુપની આઠ અને ઇવેન્ટની એક બેઠકનો સમાવેશ થાય છે. આ તમામ બેઠકો ગુજરાતના વિવિધ સ્થળોએ યોજવાનું આયોજન છે. જેમાં અમદાવાદ ખાતે બે, ગાંધીનગર ખાતે અગિયાર, સુરત ખાતે એક, એકતાનગર ખાતે એક અને કર્ણ ખાતે એક બેઠકનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાત ખાતેની G-20 સંગઠનની આ સમિટની વૈશ્વિક રૂપરેખા અને તેને લગતી ઇવેન્ટ્સને જોતાં આ બેઠકો દ્વારા ગુજરાત રાજ્યની સમૃદ્ધ સંસ્કૃતિ, પરંપરા, તેનો ભવ્ય વારસો, પર્યટન તેમજ આર્થિક વિકાસ અને વિવિધ ક્ષેત્રોમાં રોકાણની સંભાવનાને મુલાકાતી પ્રતિનિધિઓ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી રહી છે, જેનો સંગઠનના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા પ્રશંસનીય પ્રતિભાવ આપવામાં આવી રહ્યો છે.

યોજાયેલ પ્રથમ ત્રણ બેઠકો દરમિયાન સંગઠનના પ્રતિનિધિઓએ સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી, સાબરમતી આશ્રમ, દાંડીકુટીર, ઘોળાવીરા અને અમદાવાદ હેરિટેજ સિટી જેવી વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટ્સ, સ્મૃતિવન, ભૂકંપ સ્મારક, અડાલજ સ્ટેપવેલ વગેરે પ્રવાસન સ્થળોની મુલાકાત લીધી હતી તેમજ ગિફ્ટસિટી, ડ્રીમસિટી (સુરત) વગેરે સ્થળોની પણ મુલાકાત લીધી હતી. આ ઉપરાંત ઘોલેરા સર (SIR) અને તમામ ક્ષેત્રોના નવીન પ્રોજેક્ટ્સનું પ્રદર્શન પણ ઉક્ત બેઠકોના સ્થળે યોજવામાં આવ્યું હતું. આ બેઠકો દરમિયાન હસ્તકલા બજારનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ગુજરાત રાજ્યના વૈવિધ્યસભર હેન્ડલૂમ અને હસ્તકલા ઉત્પાદનોથી આ પ્રતિનિધિઓ અભિભૂત થયા હતા. આપણા રાજ્યમાં પધારેલા G-20 સંગઠનના પ્રતિનિધિઓને વન ડિસ્ટ્રીક્ટ વન પ્રોડક્ટ (ODOP) તરીકે ગુજરાતની હસ્તકલાને લગતી કલાકૃતિઓ સંભારણા તરીકે ભેટરૂપે આપવામાં આવી હતી. ઉક્ત બેઠકો દરમિયાન રાજ્યની સંસ્કૃતિ અને વિવિધતાને દર્શાવતા વૈવિધ્યસભર નૃત્ય સ્વરૂપો પણ પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યાં હતાં તેમજ ભોજનમાં ગુજરાતી વાનગીઓ પીરસવામાં આવી હતી. વધુમાં, આ પ્રતિનિધિઓને એક જ જગ્યાએ રાજ્યનો સર્વગ્રાહી અનુભવ મળી રહે તે માટે ગુજરાતનું G-20 વિલેજ મહાત્મા મંદિર, ગાંધીનગર ખાતે ઊભું કરવામાં આવ્યું હતું. આમ, G-20 સમિટ માટે ગુજરાત દ્વારા સફળતાપૂર્વક આયોજન કરવામાં આવેલ છે. આ આયોજન થકી G-20 સંગઠનના સભ્ય દેશો દ્વારા આપણા રાજ્યમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે ખૂબ મોટા પ્રમાણમાં મૂડી રોકાણ થાય તેમજ રાજ્યના પ્રવાસનક્ષેત્રને વેગ મળે તેવી આશા ઉભી થઈ છે. ગુજરાત રાજ્યમાં ઉભી થયેલ આ આશા વાસ્તવિકતામાં પરિવર્તિત થાય તે માટેના પગલાં લેવા આ સભાગૃહ રાજ્ય સરકારને અનુરોધ કરે છે.

(૨) માનનીય સભ્યશ્રી વિનેન્દ્રસિંહ ઝાલાનો સંકલ્પ

૬૦
મિનિટ

ભણતર દ્વારા સંસ્કાર અને જીવન મૂલ્યોનું ઘડતર થાય તેને કેળવણી તરીકે ઓળખીએ છીએ. કેળવણીની આ અનુભૂતિ સાથે રાષ્ટ્રની આવનારી પેઢી માટે માન. વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ૨૯મી જુલાઈ, ૨૦૨૦ના રોજ રાષ્ટ્ર સમક્ષ એક આગવી શિક્ષણ નીતિ અમલમાં મૂકી. રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ, ૨૦૨૦ના રૂપે અમલમાં આવેલ આ નીતિ એકવીસમી સદીની પહેલી શિક્ષણ નીતિ છે. જેનું લક્ષ્ય આપણા દેશના વિકાસ માટેની અનિવાર્ય જરૂરિયાતોને પૂરી કરવાનું છે. આ નીતિમાં ભારતની પરંપરા અને સાંસ્કૃતિક મૂલ્યોના આધારોને યથાવત રાખવાની સાથે સાથે ૨૧મી સદીના શિક્ષણ માટે જરૂરી Sustainable Development Goal (SDG)-4નો પણ સમાવેશ થયેલ છે. એટલે કે, "સમાવેશી અને સમતાલક્ષી ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ સુનિશ્ચિત કરવું અને સર્વ માટે આજીવન શિક્ષણ/અધ્યયનની તકોને પ્રોત્સાહન આપવું."

શિક્ષણએ પૂર્ણ રીતે માનવીય ક્ષમતા હાંસલ કરવા, સમાજના વિકાસ માટે તેમજ રાષ્ટ્રીય વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટેની મૂળભૂત જરૂરિયાત છે. ઉચ્ચ ગુણવત્તાયુક્ત સાર્વત્રિક શિક્ષણએ દેશની સમૃદ્ધ પ્રતિભા અને સંશોધનોના ઉત્તમ વિકાસ માટે તેમજ વ્યક્તિ, સમાજ, રાષ્ટ્ર અને વિશ્વની ભલાઈ માટેનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે.

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ પ્રત્યેક વ્યક્તિમાં સમાવિષ્ટ સર્જનાત્મક ક્ષમતાઓના વિકાસ પર વિશેષ ભાર આપે છે. આ નીતિ વિવિધ માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો પર આધારિત છે, જે માત્ર સાક્ષરતા અને સંખ્યા જ્ઞાનથી આગળ ઉચ્ચ સ્તરીય તાર્કિક અને સમસ્યાઓના ઉકેલ સંબંધિત બૌદ્ધિક ક્ષમતાઓનો પણ વિકાસ કરવાનું ધ્યેય રાખે છે. એટલું જ નહિ, તેની સાથે સાથે નૈતિક, સામાજિક અને ભાવનાત્મક સ્તર પર પણ વ્યક્તિનો વિકાસ થાય તેની આવશ્યકતા રજૂ કરે છે.

ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા પ્રસ્તુત રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ ૨૦૨૦ને સંપૂર્ણપણે સ્વીકારવામાં આવી છે અને તેમાં જણાવવામાં આવેલ વિવિધ ભલામણો સંપૂર્ણ અને અસરકારક અમલીકરણ માટે જરૂરી હોય તે તમામ પગલાં ભરવા માટે આ સભાગૃહ રાજ્ય સરકારને અનુરોધ કરે છે.

xx (૩) માનનીય સભ્યશ્રી હિરાભાઈ સોલંકીનો સંકલ્પ

કૃષિ અને સંલગ્ન ક્ષેત્રોના અવિરત વિકાસ થકી ગુજરાત રાજ્ય એ સમગ્ર દેશમાં એક આગવી ઓળખ ઉભી કરી છે. આજે આપણા રાજ્ય એ દેશના વિકસિત અને સક્ષમ રાજ્ય તરીકેની સિદ્ધિ હાંસલ કરીને દેશના બાકીના રાજ્યો માટે દીવાદાંડીરૂપ કાર્ય કરેલ છે ત્યારે રાસાયણિક ખાતર અને જંતુનાશક દવાઓના થતા વધુ પડતા ઉપયોગના કારણે કૃષિ ક્ષેત્રે વધી રહેલ દરેક સમસ્યાઓનું સમાધાન છે, "પ્રાકૃતિક ખેતી"

આપણી આવનાર પેઢીને રસાયણમુક્ત કુદરતી સંસાધનોનો વારસો આપવા માટે આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે થઈ શકે તેટલા પ્રયાસ કરવા તે આપણા સૌની નૈતિક જવાબદારી છે.

જ્યારે રાજ્યના ખેડૂતો પ્રાકૃતિક ખેતી કરતા થશે ત્યારે રસાયણિક ખાતરો અને કોઈપણ પ્રકારના જંતુનાશકોના બિનવપરાશથી અળસિયાં જમીનમાં પોતાનો પરિવાર વધારશે. પ્રાકૃતિક ખેતી થકી અળસિયા બધી જ જમીનને ગોળવીને પોચી બનાવી દે છે

તેમજ ખનિજ તત્વોને પણ ઉપર લાવી દે છે. રસાયણિક ખાતરો અને જંતુનાશક દવાઓના વધુ પડતા ઉપયોગે જમીનને પથ્થર જેવી બનાવી દીધી છે. ઘરતીમાં છિદ્રો રહ્યા નથી, તેથી જ્યારે વરસાદ આવે છે, ત્યારે વરસાદનું પાણી ઘરતીમાં ઉતારવાને બદલે ઝડપથી વહીને નદી-નાળાઓમાં જાય છે પરિણામે પૂર આવવાનું કારણ બને છે આથી ઘરતી ઉપર પ્રાકૃતિક ખેતી કરવામાં આવે તો નદીઓમાં વિનાશક પૂર આવવાની શક્યતાઓ પણ ઘટી જાય. જંગલોમાં રાસાયણિક ખાતર અથવા તો કોઈ પણ પ્રકારના જંતુનાશક દવાઓનો છંટકાવ કરવામાં આવતો નથી આમ છતાં જંગલના વૃક્ષો સમય થયે લીલોતરી તથા ફળ-ફૂલોથી પાંગરી જાય છે તે જ પ્રમાણે આપણા ખેતરોમાં થવું જોઈએ. આવું થાય તો તેને **પ્રાકૃતિક કૃષિ** કહેવાય.

છેલ્લાં ત્રણ વર્ષથી પ્રાકૃતિક ખેતી પદ્ધતિ ખેડૂતો સુધી પહોંચે તે માટે રાજ્ય સરકાર અભિયાન ચલાવી રહી છે. જેમાં રાસાયણિક ખાતરોને બદલે ગાયનું છાણ અને ગૌમૂત્ર માં રહેલા ઘન જીવામૃતના ઉપયોગ દ્વારા જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવામાં આવે છે. પાકોમાં આવતા રોગ-જીવાતના નિયંત્રણ માટે ઝેરી રસાયણયુક્ત પેસ્ટીસાઈડના ઉપયોગને બદલે ગામ કે ખેતરમાં ઉપલબ્ધ વિવિધ વનસ્પતિઓના અર્ક બનાવી તેનો તેમજ ખાટી છાશનો ઉપયોગ કરી રોગ-જીવાતનું નિયંત્રણ થાય છે. આ પદ્ધતિમાં દેશી ગાયનું વિશેષ મહત્વ રહેલું છે, જેથી સંપૂર્ણ રીતે પ્રાકૃતિક ખેતી કરતા ખેડૂતોને દેશી ગાયના નિભાવ ખર્ચ પેટે વાર્ષિક રૂ. ૧૦૮૦૦/- ની સહાય કરીને રાજ્ય સરકાર પ્રોત્સાહન આપી રહી છે.

ગુજરાત સરકારના કૃષિ વિભાગના "આત્મા" પ્રોજેક્ટ થકી સંલગ્ન ખાતાઓ તેમજ આ પદ્ધતિથી સ્વયં ખેતી કરતા તેના જાણકાર ખેડૂત સંયોજકો થકી પ્રત્યેક તાલુકામાં ૫૦૦ ખેડૂતોને આ અંગે તાલીમ આપવામાં આવી રહી છે. જેના પરિણામે ખેડૂતો પ્રાકૃતિક ખેતી અપનાવી રહ્યા છે અને આ પદ્ધતિના ઉત્સાહજનક પરિણામો સામે આવી રહ્યા છે. આગામી તા. ૧૫ ઓગષ્ટ સુધીમાં રાજ્યમાં પ્રાકૃતિક ખેતીને પ્રોત્સાહન આપી આગળ વધારવા દરેક તાલુકાના ૧૦ ગામ દીઠ એક પ્રાકૃતિક કૃષિ પ્રશિક્ષક દ્વારા ખેડૂતોને તાલીમ આપીને ચોક્કસ દિશામાં એક જન આંદોલન હાથ ધરવું જરૂરી જણાય છે.

આમ, આપણા રાજ્યના ખેડૂતોને કૃષિ ક્ષેત્રે થતો ખર્ચ ઘટાડવા, કુદરતી સંશાધનોની જાળવણીની સાથે રાસાયણિક ખાતરમુક્ત ખેત પેદાશોનું ઉત્પાદન વધારવા અને તેના ઉપયોગ થકી રાજ્યની જનતાના આરોગ્યમાં ઉત્તરોત્તર વધારો થાય તેવા આશય સાથે આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ નિમિત્તે રાજ્યનું પ્રત્યેક ગામ આ પ્રાકૃતિક કૃષિના જન આંદોલનમાં જોડાય અને તે માટે જરૂરી તમામ પગલાં ભરે તે માટે આ સભાગૃહ રાજ્ય સરકારને અનુરોધ કરે છે.

---

xx માનનીય સભ્યશ્રી હિરાભાઈ સોલંકીનો સંકલ્પ નિયમ-૧૧૭(પ)ના પરંતુકની જોગવાઈને આધીન છે.

વિધાનસભાગૃહ,
ગાંધીનગર.
તા. ૨૧મી માર્ચ, ૨૦૨૩

ડી. એમ. પટેલ
સચિવ,
ગુજરાત વિધાનસભા.